

درعاده غلطه (گزارش) غرضی اداره خاسته

Նամակ կամ որ եւ Կ ԳՐԱՐԻՆԻ ԿԵՖԻ Կ ՈՐԿԵՐԻ
ԱՐԵՎԵԼԿ ԵՐԱՐԵՐԹԻ
ԿՐԱՐԵՐԻՆԻ
ԳՐԱՐԻՆԻ, Ղալաթիա, Նուստուկեան Խան

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK",
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՎԵԼԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՎ ԲԱՆԱԳԱՅԻՆ

ԲԱՆԱԳԱՅԻՆ ԱՂԵՐԻՆԻ

Պայտը և գաւառներու համար տարեկան 140 դր.
» » » » միջամտայ 70 »
» » » » հոսանայ 40 »
Օսար երկիրներու համար տարեկան 40 ֆր.
» » » » միջամտայ 20 »
Դրամի փոխարէն փոխարկ փոխարկուող, 115
գրուի փոխ 100 գրուի հաւելով:
Տեղական Թրքաշահի ծախքը բաժանող կը կարգադրէ:

Մանուկանց համար ԿԵՖԻ Կ ՂԵՐԱԿԻ
Խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԲԱՐԵՂԵՂ ԶԱՊԱՂՈՒՄ

Բիշ անգամ կը պատահէ որ ո՛ր եւ է
գործի, որչա՞նչ կամ տնտեսական յա-
պարակը այնքան բարեկէտ ըլլայ, որքան
եղաւ արմատական վարդապետի մը ըն-
տառութիւնը իր անդին Մշտ Ս. Կարա-
պետի ժառանգութեամբ վարարարին
Ձի եթէ այդպէս չըլլար եւ Մշտ Ս.
Կարապետի միջադէպներն ինքզին-
քին վրայ, ուրեքս անորէն վարդա-
պետին ընտրութիւնը փոքրիկ կատարուե-
լով արմատական Կորին վարդապետ
ձամբայ ելլէր եւ Մշտ երթար, կրնայ
գուշակուիլ արեւոք թէ հետեւեալը ինչ
պիտի ըլլար. — անկախ նաւաստական-
ութեամբ արթող մասունքները ճարտող այդ
վարդապետը զո՞ն պիտի երթար որ մը
տեղափոխը կրնային նախաձեռնարու-
թեամբ բարեկէտ զարդարիլ մը, եթէ
յանգիւնէր Ս. Կարապետի մասունքներն
մը ծաղիկու, ինչպէս համարձակեցաւ:
Բիւրակին մէջ ծաղիկը ընդհանուր արթող
մասունքները եւ զանոնք յաղելու սովոր-
ութիւնը իր յայտնի ստորագրութեամբ
Ձի եթէ չէր քաշուած այդքան յանգի-
ւորութեամբ վիրարորդ հաստատեցաներ
ինչո՞քն եւ կրնային բարեկէտի զգա-
ցունակը պարզապէս հրապարակութեան
մը միջոցաւ, ինչ պատճառով կար թէ
կրնային բանը եւ աւելի ծաղիկը փոք-
րութեամբ չափել ընդ նստա Ս. Կարա-
պետի վանքին մէջ իսկ որուն զարաւոր
գոյութեան պատճառը նոյն իսկ այն արե-
ւին մարդիկն է, որուն վրայ անկախ ինչ-
նաւաւ է:

Ասոր համար ան բարեկէտութիւն
մը եղաւ իր ընտրութեան եւ առաջին
յաղապարհը, մինչեւ որ վանքին միջառ-
նութիւնը սպասելէ յաւանտարձակ ինչ
իր գլխուն ծարը տեսաւ եւ անորէն մը
կարգելով իր վարդապետին, զորք Գառ-
նարապետ թէ այն եւս անորէն վարդա-
պետ մը զոյգելու պէտք չկայ: Այսպէս Ս.
Կարապետն աղաւաղ եղաւ. ծանր զայնիս
զոյգեման մը սպաւեղ դառնալու դժ-
բաղդութեան, զայնիսպէս իր պի-
տի ծագել Կորին վարդապետին հոն ներ-
կայութեան, զի տարակույս չկայ թէ ա-
նկա չպիտի կրնար իր բերանը զգա-
նալ ու զազաւարները չարապաշ-
տել. զազաւարները որոնք ինչ կըր-
նան ո՛ր եւ մարդու ներքին ըլլալ, բայց
բնաւ երբեք չայ. Եկեղեցիի վար-
դապետ մը, Բարեկէտութեամբ Պարտի-
քարանի կողմէ իրեն տրուած պատի-
ւով Մշտ-Երեւանի եկեղեցիի զարդապետին
պատշաճին հարձակեցաւ — ճիշտ ժամա-
նակին հասաւ զառապարհաբանը զինքը
իր զայնիսպէս հրապարակութեամբը հա-
մար, երբ անորէն ալ Մշտ-Երեւան իսկ
թէ այլ եւս չեն ուզեր զինքը: Իրեն հա-
մար, սակայն, այս ամենը բարեկէ
քան զարդ. վրան զի, ինչպէս ըսինք,
կրնար շատ աւելի սուղի նստիլ իրեն՝ Ս.
Կարապետի վանքին մէջ հակադրական
նախաձեռնութեամբ զազաւարները արտաշատու-
թիւնը:

Մենք արդէն սկիզբին շատ զարմա-
ցանք, երբ իմացանք թէ Ս. Կարապետն
արտաշատական վարդապետ մը ուզուած է
Ժառանգութեամբ վարդապետին տնտեսու-
թեան պաշտօնին համար: Մշտ աւելի
քան բոլոր դրացի գաւառները, արաւա-
ղերի ունեւորութեան եւ տնտեսու-
յարմար ընտրութեան, ինչպէս գտած են
վերջէն, եւ շատ աւելի աղէկ շնորհու-
թիւնը բաժնէ, քան եթէ արաւաղական
ո՛ր եւ Կորին վարդապետ մը տանէին
Ձի մասնաւոր Մշտ Ս. Կարապետի պէս
տեղ մը փոխուած արմատին եւ աւելի
չայ Ս. Եկեղեցիի ճշմարտ եւ անկողմ
նախաձեռնութեամբ իրենք քան արաւաղ-
ական ուսմանը հետեւութիւնը: Եւ
չայ. Եկեղեցիի սուրբ աւանդութիւնը
արմատարկ, անարդէն ու ընդարձակ

այդպիսի նախաձեռնութեան ոգին չէ
որ կը ըզլին, զի խոստը կը համեմատին
եկեղեցականի մը կողմէն ու պարտա-
կանութեանը հետ:

Այս եկեղեցիները դաս մը եղաւ ան-
շուշտ ո՛ր միայն Մշտին համար, որպէս
զի ուրիշ անգամ ալ այդպիսի կարգուե-
լայն ինքզինքը եւ ան առաջարկներ չեն
յայտնէր Պարտիքարանին, այլ եւ քո-
ւոր միւս գաւառներէն համար ալ,
որպէս զի ո՛ր եւ ընտրութեան կատարած
տանն նստի ուղադիր կըրպով հետաւոր-
ութեան ունեան թէ ո՛ր կ'ընտրեն, ինչ-
պիսի կըրպովութեան եւ ոգիի տեղ մէկը
կ'ընտրեն, եւ իրենց առաջին կէտ նայ-
տան ընեն ընտրութիւնը իրաւիւնով:
Եկեղեցիի ճշմարտ աւանդապահ եւ ան-
կողմ նախաձեռնարկի ոգին, հոգ չէ թէ
արտաքին ուսմանը քիչ որ անար ըլլայ:

ԳՐԱՐԻՆ

ԱՐԶԱԳԱՆԳ

ՌՈՒՄԱՆՈՒԳԵՆ

ՌՈՒՄԱՆՈՒԳԵՆ, 25 Նոյեմ.

Որքան ալ մարդիկ զիստաւոր ինչ-
նաւաւ զգացումներ տանեն՝ տեղն է:
Առանց հասարակաց մեղաքող ձայնի
անսպաւ, անոնք մեր թաղականները ը-
սել կ'ուզեն — քանի իրենց առանձնա-
յատուկ ձայնը, բախտին փայլուն օգ-
տուած՝ չորսիւ բարեբաններու՝ եկեղեցիի
պաշտօնութեան ստորադիր կարգը դա-
նելով ինքզինքնին, եւ ինչո՞ք չարապետ-
ութեան մարդիկը. չէ՞ որ իրենց օրով համալ
պաշտօնութեամբ կը փայլի եկեղեցիի
բացի առաւատալէն, որ իր անպարտա-
կանարարութեամբ միշտ կը կարծիք քա-
րար քանի մը:

Առանց մեղաքողութեան բարեբան-
ները, որոնք աղաւա են իրենց յարմար դասած
եղանակով արաւաղերի ընդ մաս մը
գտնար, այն հաւատքը ունին թէ՛ պաշ-
տօնական մարմիններ ու նոյն իսկ անհատ-
ներ — եթէ անշուշտ բանիմաց ու անշահա-
խոնքան — կրնան բարեբան մը արաւաղ-
ութիւնները ի նպատակ հասարակութեան
արդարացի պահանջները գործածել, եւ
հետեւեալ, բարեբան մը չարի գահաձա-
ռելու ու օգտակար ծառայութիւն մը ըրած
ըլլալ: Որքան ստատորոգ ջանքներն
եթէ միջոցներ արաւաղերի ընդ իր ը-
ստելէ, ըստ իս, այնքան մեծ բարեբա-
նը չպիտի ըլլար, որքան է իրաւունք հի-
մա: Իրով մեր թաղականներուն, եթէ
փառքի չանտեսութեան տեղ պարտի-
քարանի իրենց իրեն տրուած պատի-
ւով Մշտ-Երեւանի եկեղեցիի զարդապետին
պատշաճին հարձակեցաւ — ճիշտ ժամա-
նակին հասաւ զառապարհաբանը զինքը
իր զայնիսպէս հրապարակութեամբը հա-
մար, երբ անորէն ալ Մշտ-Երեւան իսկ
թէ այլ եւս չեն ուզեր զինքը: Իրեն հա-
մար, սակայն, այս ամենը բարեկէ
քան զարդ. վրան զի, ինչպէս ըսինք,
կրնար շատ աւելի սուղի նստիլ իրեն՝ Ս.
Կարապետի վանքին մէջ հակադրական
նախաձեռնութեամբ զազաւարները արտաշատու-
թիւնը:

Երեկ հանդիսաւոր արարողութեամբ կա-
տարեկցաւ օրհնութիւնը եւ արքայազնը
Աւազ խորանին, որուն համար միջառ-
պաշտ քանդակը մը 2000 ֆր. ծախեցին:
Այս առթիւ ըսինք թէ՛ խորանը, զոր չի-
նեց կանգնողը Յակոբ աղա Պարեանը,
իր արտեւանագիտի անձնաթիւ ու համեմատ
համարին պատիւ կը բերէ: Սիրող քան-
դակուած՝ իւր, զեղակներու ու հին ոճով
գործը ինքնին կը մտնէ արդէն թէ վար-
պետի մը ձեռքը խաղաղութիւն է հոն, եւ
իրաւունք, Յակոբ աղա իր արհեստին
մարդն է՝ առանց սակայն քաշալեղանելու:
հասարակութեան, ինչպէս ամէն արտես-
տաղէտ:

Դպրոցական տարեմուտքին առիթը ու-
նեցանք արդէն բոլոր թէ Հոգաբարձու-
թիւնը իր պաշտօնին մէջ մնալ: Ուրախ
ենք ըսելու որ ոչ-պաշտօնական այդ բարդ
պարտականութիւնը ստանձնող պարոն

ները՝ հետզհետէ իրենց պաշտօնին կողմն
անշահախոնքութեամբ ծառայելը՝ իրական
փառքով կ'ապացուցանեն: Անշուշտ
պարեկարար այս խոստովանող եղանակին
սարքուած պարանոցները, կը յսնէր որ
այս տարի թէ՛ ճոխ իր պահանջած ար-
տաքինին մէջ եւ թէ կանխորոշ գովելի
կարգադրութեամբ մը (Երեւանի իրենց
ծանօթ գործարանատէրներու զրկուած վի-
ճակահանութեան տոններու հաստիքով)
արդիւնաւոր գումար մը ալ պիտի գոյա-
ցնէ ինչպատ վարդապետներուն:

Այս եւ իր յարակից մասերուն վրայ
թողւով իր կարգին ու տանին գրեթե
աւելորդ չեմ համարել հիմաւորել նկատել
տալու: Հոգաբարձութեան թէ զոյաւարիք
գումարը փոխանակ աղկանց վարդապետի
մը չիտութեան գործին յատկացնելու — ինչ
որ չպիտի ապահովէ ամբողջ չիտութիւնը —
կամ, ըստ սովորութեան մեր մեծահաւ-
րաւ տղաներուն, ի պահ ընելու, որպէս զի
անմիջապէս ձեռնարկելու գործը անուշով
կայուած մը գնելու, որպէս զի հաստատ
եկամուտ մը պահանջուածով — որ ըսել է
փայլուն նիւթակաւով մը — մէկ կողմէն
զոյգողը բարդապէս աւելի աւելի հիմնորո-
շայ հաստատութիւն է... միւս կողմէն Հո-
գաբարձութիւնը վաղեմէ բարեբանի մը
համարձեք բաց աղբով իր պաշտօնավարու-
թեան մէկ կողմէն ինչպատելու ունեւոր-
ւով — ինչպէս ըսաւ. թաղականութիւնը
բանիկ մը զիտուով, եւ ինչպէս պատ-
րաստեցաւ ընելու Աղքատախանութիւնը
նկատելու... ինչպատելու: Հոգաբարձու-
թեան կենդանիներուն ծիծաղը իր վրայ
հաւիրելով: Զէ՛, արքայութիւն չէ,
արքաներու ժամանակին միայնաւոր
գործած փայլուն եւ հասարակութեան
ալ կարգին վերաբերումը զիտի այդ
պատշաճ քանակ, այսօր, նոյն պատ-
շաճութեամբ ուղղել արագաբեկ, քանի
որ նախ դժուար է ու թանգ պիտի արժէ
ժողովութիւն, երկրորդը որ բացի մերի,
չոր պատերով պատուարներն մը՝ կրթա-
կան գործին կողմ ընթանալու ու իր ան-
ձու չընթանալու մէջ պարտականութիւն
պատշաճ ըլլալ շատ արարելուն: Եթէ
ժամանակին գիտակցիլ, սուրբ վարդապետ
չիտութեան ամենը՝ պղծիկ զոհողու-
թիւնով մը աղկանց ալ նոյն հողին
վրայ, նոյն յարկին տակ պատուարներ
իւրեան, այսօր զոյգողներու կրթական
մասին որդ տալը միայն հարկ գատուէր:
Բայց, ինչպէս ըսինք, աղաները արքա-
պետին համարձեք աղկին մասն մէկ
յարկի տակ զառապարհաբան խորք ծախ-
քով մը տնկելին միայն արական վարդա-
պետ փառաւոր սքանաւոր: Եւ անոր
աղկանց — միշտ պարտականութեամբ — քա-
ւէ՛ն սկսան իրենց մեղքը զարգացող նը-
կուի մը մէջ:

Իրաւունք մեր բուն մեկնակցին,
սակայն միայն զգացնել կ'ուզեն Հոգա-
բարձութեան թէ իր ստանձնած պաշտօնին
բուն կրթականութեանը ի գործ դնելով
փոխանակ թաղականութեան պէս չիտա-
րար համալին ստորեկուծ, վարդապետ-
ներու կրթական ու բարոյական մակար-
դակ նախաձեռնի գործութեան մը ծախքէ,
որուն առթիւ բարեբանը կենական են:
Փոքրիկ յաղաղութիւն մը բաւական է
արդէն չեղանկեր իրենց եւ յետոյ ընդե-
նելու մեր ըսածը. չէ՛ որ ծնողները օտար
վարդապետներ կը զրկեն իրենց տղաքը.
Ինչո՞ք չեղանկեր ընեն ալ մը վարդապետ-
ները հայտնել այն նախաձեռնի գործութեան,
որուն մէջ կը գտնուին օտարները:

Իսկով ընթերցողներին, որոնք ան-
հուն գոհութեամբ կ'իմանանք թէ իր
ողորմելի գործութեան ճողորմութեամբ՝ առ-
ժամայ ծանծանկուն մը ձեռքով կը
կատարարուին: Եւ հակառակ չարապետ-
ներու, եւ չարապետի իր գոյութեանը, որ
պահ մը — ընթերցողի ամառայն սկիզբէն ի
վեր — ընդհանրապէս վարդապետն հեղ-
գութեան երեսն է մասնաւորաբար տան:

— «Ինչպէ՞ս մի» — զոյգեց Շաղէ, իր
բարեկամին թեւը ընկնելով եւ զայն սեղ-
աւորով իր բոլոր օժիւրը: «Ինչպէ՞ս ո՛ր պիտի
զիտայ այդ բանը, եթէ ոչ դուք: Միջին
արեւան կ'ոյր կը կարծես զիս, որ Գիտած
չըլլամ թէ մանրիկ խորհրդակցողը զարմած
ես կ'ընէի: Եթէ իր վրայ իր կեանքին ու
զգացումներուն վրայ իր խօսքը ձեռնի,
հապա ինչ կ'ընէ մեր անվերջանալի խո-
ստանութեանը մէջ: Ինչո՞ք համար կը ընէք,
որ ներս կը մտնեն անանկան, եթէ չէք
խօսիր այնպիսի բաներ, որոնք իմ կողմէն
լուծուին չէք փոխաբեր: Ինչո՞ք համար
ինչ կը պահէ ինչպէս թեմա...» Երբ
հակա Միջինը ըսաւ ինչպէս...
— «Ինչէ՞ս կը պահէք ինչպէս թեմա...
պատասխանեց Արման:

— «Եւ՛» — ըսաւ Միջինը, ձեռքը զնե-
լով անոր ընդունի վրայ: «Մի՛ ամբար» Այլ
եւս չէ կրնար հանդուրժելու սուտ: Զե-
մարտական պէտք ունի, ինչ որ ալ
ըլլայ անիւս... Երեկ ձեռ տեսայ իր առ-
քանական պարտեղը, մեծ նրբագիւն մէջ...
— «Ինչպէ՞ս մի» — զոյգեց Շաղէ, իր
բարեկամին թեւը ընկնելով եւ զայն սեղ-
աւորով իր բոլոր օժիւրը: «Ինչպէ՞ս ո՛ր պիտի
զիտայ այդ բանը, եթէ ոչ դուք: Միջին
արեւան կ'ոյր կը կարծես զիս, որ Գիտած
չըլլամ թէ մանրիկ խորհրդակցողը զարմած
ես կ'ընէի: Եթէ իր վրայ իր կեանքին ու
զգացումներուն վրայ իր խօսքը ձեռնի,
հապա ինչ կ'ընէ մեր անվերջանալի խո-
ստանութեանը մէջ: Ինչո՞ք համար կը ընէք,
որ ներս կը մտնեն անանկան, եթէ չէք
խօսիր այնպիսի բաներ, որոնք իմ կողմէն
լուծուին չէք փոխաբեր: Ինչո՞ք համար
ինչ կը պահէ ինչպէս թեմա...» Երբ
հակա Միջինը ըսաւ ինչպէս...
— «Ինչէ՛ս կը պահէք ինչպէս թեմա...
պատասխանեց Արման:

միջով չեղանկան հայրենիքուն պատճա-
ռով՝ վառագուծ եր փակ մնալով: Այս
առթիւ. զարմեալ ուրախութեամբ կ'ար-
ձանագրէ՝ այն բարեկէտ երեւոյթը, որ
առաջ եկաւ այն տնտեսականութեան, զոր
վարդապետը, թէ եւ անվերջանալի տա-
րեկաւոր մը վերածննդ, այսինքն, պարզ
ըսենք, ընթերցողներին խորհրդ տաւարկա
եղող զննախաղի սեղանը փոխանակ վի-
ճակահանութեան դնելու, ի վաճառ հանեց.
սակայն, զարմանալի չէ՛, նոյն այդ պարտ-
քը զոյաւարտ առաքարկին բարձրագույն
միայն կարիքի եղաւ այդ մակարդակ-պարտ-
քը հաղէ՛կ տարիներու ընթացքին մէջ՝
վերջնականապէս բուժեալ — թէ եւ քիչ մը
սուղ զիտով: Տեսնենք, ինչ վարդապետ-
պիտի ունենայ ընթերցող հասարակութիւ-
նը, որ պարտաւոր է, ամէն պարագայի
մէջ, մասնաւորապէս այսօր — քանի որ
առական խորհրդները բարձրած են — ջեր-
մապէս վարկի ուր յարկին ու նախաձեռնի
գործութեան մը հասցնել զայն:

Ինչ մը ալ խոսով ենք ըրած այդպէս Այ-
ցելու: Հովիւն, որ անշուշտ, այս պահուս,
Պարեկարար ստանձնալիքին մէջ կա-
տարելիք իր ամենակարգ ծախքով թեմա
տեղած արհաւիրքէն չլքուած՝ տաքով
միջինը չընելու համար՝ «անարարագործ-
վորութեան գոյաւարտով անորն ենթադ-
րուած է: Բայց ինչի՞ր կ'ընենք. որքան
ալ մեր Արեւել իր թեմայէ չարէ՛, ուստի
զառաղանակ իրաւունք իրաւունքներուն
չպիտի շարքին եւ անարարագործութեան
կամ աւելի ճիշտ անատմութեամբ, զիտ-
բարձրական պատիւի մը երկրորդ, չիտ-
նալու ամէն իրաւունքը իրենց վարդապ-
ետը ըլլալով իր կարծին: Եթէ Վարդապ-
ետը Վարդապետ է: Իրաւունք թեմա
զառաղանակը աղաւաղ գիտելով կամ ան-
յող զիտով. պատճառներուն պէս բաներ
յուսուած կ'երեւակայէ միայնաւոր, որպէս
զի փոքրացնել իր աղկանցները ու շարժել
«անարարագործի» կրթականութեան վրայ,
կատուին ու հաստատապէս կ'ընենք
թէ այդ բանը չպիտի իրականանայ
բնաւ: Ո՛ր մէկ ամեն թաղականները
իւրեանց փայտի իրենց պիտի ուղեն զրկու-
ցաւ: Եւ անորից իրենց առաջարկար գոր-
ծերուն, որոնք սակայնքներն կամ զեղի ի
անկում յառաջանալուն հակառակ արդիւն-
քը կ'անտեսեն իրենց՝ գիտակցութեամբ
Պարտիքարարին նշանակելու Արեւելու:
Հովիւն պաշտօնը, Մուշեղ վարդապետի
առաջարկին համաձայն՝ աւելի ընդի-
նաւորաբար պիտի ունենայ եւ պէտք է
ալ ունենայ, եթէ կ'ուզենք որ միջին
որս անանկան ի գործ գործած անպա-
տասխանաբար գործութեան բարձրած ա-
պահովին եւ զարգացող նոյն ստանձնա-
շարժումները վաղեմէն հնչող զարգումներ
զուրկ ըլլան մեր ինքնեղծ վարկները
եկեղեցական եւ կրթական հաստատու-
թիւններուն:

Բանիմաց ու լրջամիտ եկեղեցականի
մը ներկայութիւնը անոր պաշտօնին աղ-
քած պատկանութեանը որոշ ազդեցութիւն
կը կամենք թէ գործարար աղաւաղ մը պիտի
ըլլար, որպէս զի չառաջնորդ այն ողա-
ւի գործութեան, որուն ենթարկուած է այս
պահուս բայց իստ մը վարկեր՝ մասնաւոր-
աբար Սիլվիէ՛ր իր վարդապետ փակ ու-
նեւորով եւ Շուսիկ իր ծանօթ թեմա-
կանքով: Թաղ. Խորհուրդը եւ ուրիշ պաշ-
տօնական մարմիններ ալ եւս կործանու-
ցած ժողովուրդի աղբին իրենց պատկա-
նելի հանգամանքը, առանց իրաւունքի
եւ պարտքի գործութեան, թող կ'ու տան
որ մեր ներքին խորհրդները, զարգող եւ
նոյն իսկ եկեղեցիի անդաւորաբար իրա-
ւունքին ենթարկուող ինքնիշխան օտարին
սեղանին վրայ լուսաւարութեան եւ լուծում
գտնեն... Այլ երեւակայելու է:

ԻՄՏՈՂ

Եւ այ հոն կը գտնուէ՛ր... Տեսայ ձեռ...
Միայն կը քաշէր ու երկայնի կէտ
ըսաւ թեմա: «Ինչպէ՞ս էք երեկոյն ինչ
վրայ: Ընէք ինչպէս ձեռ ձեռ չէք
ըլլար ասով... Ա՛հ ինչո՞ք համար ստեղծ
երեւոյթը ալ»:
— «Երբեք ունի» — պատասխանեց
Արման: «Պարտաւոր ենք անվերջանալի
խնայելու ձեռ. ահա ինչպէս ամեն
անվերջ ընթացող զարգացող երեւոյթներ
կը ստանան...» Եւ ըսողութեան պարագիւ-
նէն խոսեց, կ'ըսէր ամբողջ... «Երբեք ան-
ստեղծ...» Արմանը մը միայն արաւա-
րանով ըլ

սարդ հրեաներ հայր Ֆինկերնի քորով աղ-
ջկան դասակներն էին. հայր Ֆինկերն իրը
երեք ամիս առաջ իրեն ժառանգորդ ընտ-
րած էր զանոնք. այս որդուսը հայրը-
զած էր իր քորով աղջկան, որ իր որդի-
ները գիւղը զրկած էր թէ՛ նորակալու-
թիւն յայտնելու եւ թէ՛ հայր Ֆինկերնի
հետ տեսակցելու համար։

Պարտիզպան Բոք Եռանդուր երբ հայր
Ֆինկերնի իր ձեռքով նկուղէն հանած
ընտիր գինիին երբորդ զառաքելը կը կոն-
ծէր, այս վերջինը հարցոյց։

—Ի՞նչ պատասխան պիտի տաս...

Պարտիզպանը իր խոշոր բուռնցքով
բերանն ու ընկալքը սրբան միջոցին
ըստ...

—Ի՞նչ պատասխան տամ. ես ալ չգի-
տեմ որ... մենք գիւղացի ենք, աղ-
ջկներն ալ գիւղացի են. իսկ զու բն-
նորդներդ՝ քաղաքացի. մեր կրթութիւնն
ու անոնց կրթութիւնը, նոյն իսկ անոնց
կենցաղը տարբեր են...

—Հասկանա՞ք, սիրելիս, թէ՛ ես խոս-
քերդ իրական են, բայց անոնք ըսին ին-
ծի թէ՛ Մակառիկն ու Բառնիկը տեսած
ու անոնց հաւանած են. ես ալ յարմար
դաստիարակ։

—Մարտին ըսեմ քեզ...

—Այո, ըսէ։

—Ես անոնց աղջիկ չեմ տար...

—Վա՛յ... ինչո՞ւ համար. միթէ՛ այս

ըսանք թէ՛ քեզի եւ թէ՛ աղջիկներուդ մե-
ծագլխ պատուաբեր չէ...

—Ըստ ու ո՞չ։

—Ինչո՞ւ համար։

—Անոր համար որ, մեր միջեւ կեցած

տարբերութիւնը շատ մեծ է, կենցաղա-
կարութիւնը՝ հակասեալ. աղջիկներն
վարդի կրնան երջանիկ ըլլալ այն ամուս-
նութիւնով, զոր դու երեւութապէս այն-
չափ փայլուն կը գտնես...

—Կը գտնանամ ինչեղը վրայ, ա-
պուշ... քեզիպէտներուն համար ճշտապէս
փնտռած ու չգտնած բարիք երբ...

—Այ ի՞նչ կ'ուզես ըսէ. ինծի համար
բարիք երբ չէ տա։

—Աղչալիկ կարգախոս մը՝ ըլլաւ, խոր-
հէ, խորհրդած է եւ յետոյ վերջնական
պատասխանը տուր ինծի։—Ձեռնածու նաեւ
քեզի ըսել թէ անգամ մըն ալ աղջիկնե-
րուդ հարցուր. որովհետեւ իմ հասկեա-
ծին նայելով՝ Մակառիկն ու Բառնիկը կը
տեսնային ամուսնանալ քեզորդիներուն
հետ...

Պարտիզպանն ի նշան անվստահութեան
ուսերը վեր բարձրացնելով ըսաւ։

—Ձեւ կարծիք թէ աղջիկներն պիտի
սեր են ու քաղաքացի երիտասարդներու
հետ ամուսնանալ կը փափաքեն. ասով
հանդերձ, ինչպէս ըսիր, անգամ մը կը
հարցնեմ ու արդիւնքը կը հաղորդեմ քեզ։
Տեսակցութիւնն ասիկ տակի չտեսցի,
երիտասարդները միւս անհակին մէջ
տաքաբազան կը սպասեն։ Միջադէպ
պարտիզպանը դռնէն դուրս կ'ելլէր, հայր
Ֆինկերն սենեակէն ներս մտաւ եւ իրենց
խօսակցութիւնը պատմեց. երկուքն ալ
տխրութեամբ համակուեցան։

Երբ պարտիզպանը տուն վերադա-
ռաւ, իրողութիւնն իր մօրն ըսաւ։ Ար-
դէն գիտեցիք թէ պառաւ կինը ինչպիսի
քաղաքաւոր մը կը տածէր աղջիկներուն
ամուսնութեան նկատմամբ։ Իր զակէն
պատմեմք լսելէ յետոյ թաղեց. ալ-
քերը գոցեց, բերանը բացաւ. բան վնաս
որ չըսեր, վերջապէս սա որդուսին յան-
դեցաւ։

—Անքն մեր աղջիկները քաղաքա-
ցիկ չենք տար...

Պարտիզպան ըսաւ մօրը։

—Լաւ, սակայն արիւս մեր որդուսն
է, անգամ մըն ալ պէտք չէ՛ աղջիկներուն
հարցնել...

—Անոնք ո՞վ կ'ըլլան... քանի որ մենք
կանգ, անոնք ալ խոսք կ'ընեն եղբր...

—Լաւ, բայց...

—Լա՛ւ, լա՛ւ... այդպիսի բաներու

ըտ խեղճ չի հասկնար. դուռն դնա՛ ճիմա
հայր Ֆինկերն ըսէ. «ճէ մայրս, ո՞չ ես,
ոչ ալ աղջիկներն կ'ուզեն զանոնք. մենք
մեր աղջիկները մեզի պէս գիւղացիներու
պիտի տանք»։ Հասկցա՞ր...

—Շատ լաւ, թող այդպէս ըլլալ...

Երկու աղջիկները սենեակին դռնէն
մտիկ կ'ընէին տաքանայնեան մասնուած։
Պարտիզպանը գնաց. ինչ ժամ յետոյ
վերադառնալով ըսաւ մօրը։

—Ոտեցայ, ան ալ ըսաւ թէ դուք

գիտե՞ք, յետոյ կը զգլաք։

Պառաւ ճեղքօրէն չըմբերեց ուրբելով,

զոյցեց։

—Ապուշ մարդ... պիտի զգլա՞ք եւ

դէր...

Ու ըսած էր իւրովի։

—Միւս... դուք որ խորթ մայր ունե-
նալ չէք ուզեր, մայր ըլլալ կ'ուզէք,
սպիտակ չէ՛. անա ես ալ արպէս միշտ
արեւելք պիտի ըլլամ ձեր բոլոր փախա-
ներուն։

Չորրորդ օրը, առաւօտուն պարտիզպա-
նին մայրն երբ անկողնէն ելաւ ու սե-
եակին սպիտակ համար դռնէն գոյցեց.

—Մակառիկ, Բառնիկ, ձերեղն մէկը
թող հոս գալ ու այս տեղերը շատ մը
ժողովուրդ...

Մակայն ոչ ոք երեւցաւ, պատուե-
քարացաւ. աղջիկները լուսանքերով
խաղելու մտք գիծեց անոնց ննջանքները,
աղջիկները չունէին կարծեք թէ դուք կամ

պարտէզն են. նայեցան, հոն ալ չգտաւ.
կրկին եւ կրկին կանգնեց. ձայնին պատաս-
խանող չեղաւ. նոյն պահուս փողոցին
դուրս բացուեցաւ, հայր Ֆինկերն իր
ձեռքի ցուպին կրկնած ներս մտաւ եւ իր
հաստ ձայնով ըսաւ. «ձեռք մտնա՛ր»։

—Զուր տեղ մը փնտռեմ Մակառիկն
ու Բառնիկը. անոնք իրենց սիրած ան-
ձերուն գետնորդներուն հետ կ'են գիւղերին
Պուրէն մեկնեցան. անոնց պատկի արա-

րողութիւնը կէս գիւրեւն կէս ժամ ա-
ռաջ կատարուեցաւ մեր գիւղին փողո-
ցիկներէն մէջ, ուր առաջին անգամ
տեսան զիրար...

Պառաւ իր զգացած ցաւէն ու կրկին-
ծէն մաղերը կը փնտրէ, եւ միանգամայն
ամէն տեսակ լարիկ խօսքեր դուրս
էր փայթէր բերանալիք. բայց ի՞նչ օգուտ։
Անոնք երջանիկ եղան, պարտիզպան Բոք
Եռանդուր ալ իր յօժար կամքով նոյն գի-
ւղը Պուրէն մեկնած էր անոնց հետ մի-
տեղ։

Կարին Թարգմ. ՅՈՎ. ՏԵՐՄԱՆԻ

Արտաքին Լուրեր

ՅԻՐԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԴՆԵՐ

Իւմպիւրներու գործը.— Եւեպի. Ժողովին
մէջ... Պ. Կորիւի նախագահութեամբ...
Դասակալ մայրաքաղաքի յայտարարութիւնը...
—Անկուր ժողով.— Եւեպի երեսփոխաններ
արտաքինութեան։

Բարեկ, 7 դեկտ.— Եւեպի. Ժողովին
մէջ՝ ուր գտնուէր բոլոր երեսփոխանները
ներկայ էին եւ ունեցողներուն օրոքն ալ
երկուսն ըստովութեամբ մը լեզուած էր.
Իւմպիւր-Բարաքիւրի գործը, տարւոյն
մէջ երկրորդ անգամ ըլլալով, երեսն
եղաւ։ Վիճարանութիւնները հինգ ժամ
տեսեցին։ Հարցապնդող երեսփոխան Պ.
Կորիւի առ Գլխին թուր էլելով յայտա-
բարեք թէ զգալի ընդդէմը պիտի չենե-
կայայցեն եւ զգայաբան յայտնութիւններ
պիտի չընեն. նաեւ թէ այդ գործին հե-
ռուէն կամ մօտէն մասնակցող անհետին
ընաւ. պիտի չըպիտի Առնաւարանը յարեց.
«Ինծի համար հոգ չէ թէ թէ Պ. Պիւր-
շարունակ ընդհանուր դատաւարի պա-
տմը, թէ Պ. Լէրնի տակաւին կը պահէ
նստեկանութեան վերահսկողութիւնը։ Դա-
ւալով ձեռք, դատաւան Պ. Նախարարը
ձեռք յաղորդելու ալ յաւակնութիւն չունի-
ր։ Դուք ձեր նախորդներուն վրայ աս առա-
ւելութիւնը ունեք որ պարզեցու մարդ
էք»։

Պ. Կորիւի յիշեց Իւմպիւրեաններու ամ-
բողջ գործին պատմութիւնը եւ փորձա-
յալքալին հարկաւորութեան խնդրանքն
Պ. Վալտեր-Ռուտիլի ըրած դատաւարու-
թիւնը. նաեւ յիշեց Իւմպիւրեաններու
փախուստը եւ Պ. Պ. Տիւրնի, Լանկ-
լուայի ու Բարաքիւրիի ձեռնարկու-
թիւնը։ Առնաւարանը յարեց.

«Պարտաւոր եմ հարցնել թէ ի՞նչ եղած
է ոտնեկանութեան դերը։ Դատաւան նա-
խարարը զիտեցած է որ Իւմպիւրներն այ-
ցազիներ լինողն են ստացած են, ինչ-
չու համար Իւմպիւրները ձեռնարկու-
մասին Պորտո ուղղուելիք հեռագիրը
զրկելու համար երեք որ պատուեցաւ։
Յետոյ ինչո՞ւ հեռագիրը փոխանակ Մա-
րիտի, Պարաքիւրիի գլխաւոր։ Ինչո՞ւ
համար հարցաքննիչ դատաւոր թղթակա-
ցութիւնները գրաւելէ առաջ այնքան եր-
կար տեսն պատմեց, Դատաւան նախարար-
ին կարծիքը ի՞նչ է կրնամ-Արիւրի չնե-
քին, Վիւլ-Պիւրի զգեսակին եւ Սէլերանի
կարծածին մէջ պատահած գողութիւն-
ներուն համար»։

Դատաւան նախարարը յայտարարեց թէ
Սէլերանի զողերը ձեռնարկուած են։ Պ.
Կորիւի շարունակեց, ըսելով որ աղջկէ լուր
մը կ'իմանալ թէ Իւմպիւրներուն տեղ
գողերը կը ձեռնարկուին եւ թէ իր հա-
ցաքիւրուրը գտնէ այս արգիւնները կ'ուսնե-
նայ։ Պ. Կորիւի խօսեցան. հարցաքննիչ
դատաւոր Պ. Լըմբուրի վրայ գտնուած յան-
ձուած էր Իւմպիւրներու գործը։ Ըսած թէ
Պ. Լըմբուրի մեծ ետանք ցոյց տուաւ, բայց
ամէն ատեն օգտակար օգնականներ չու-
նեցաւ, վասն զի այդ օգնականները երբ
էլ մը գործուեցնութիւն ցոյց տային, դիպ-
ուածով կը հեռացուեցնէին Պ. Լըմբու-
րիէն։ Վերջապէս Պ. Լըմբուրիի օգնա-
կան կարգուեցաւ Սուպրէն, որ ամբան
խորհրդաւոր ու մեծազորութեան գործերու
մասնակցած է, ամէնէն աւելի Իւմպիւրնե-
րու գործին մէջ, վասն զի Սուպրէն եր-
կար տարրերը վարած է Տորիւրիանի Դա-
ւաւոր գործակալութիւնը։ Պ. Կորիւի յի-
շեց Պ. Լըմբուրիի պաշտօնակցութիւնը եւ
անոր զէմ եղած ամրաստութեան վրայ
թէ ուրիշներու վերաբերած նամակները
բացած ու յետոյ նամակատուն վերադա-
նաւ ըսած է եւ այն։ Առնաւարանը ըսաւ թէ
Պ. Լըմբուրիի մասին եղած տարրերու
թիւր խօսեց եւ թէ անոր վերաբերած
ներքին արգէն ուրիշներ ալ կ'ընեն, քանի
որ կրնան ամրաստութեանց լինողներ
համար աղբիւրագիր մատուցող եղբիւ-
րակցութեան միջեւ փոխանակուած թղթ-
ակցութիւնները ձեռք անցուած են։ Պ.
Կորիւի խօսքը դատաւան նախարարին
ուղղուելով ըսաւ։

«Եր հաստատ թէ, Պ. Վալտէ, կ'ու-
զէք ձեռնարկել Իւմպիւրները, բայց ձեր
շուրթը ըստակցութիւններ կը կատարեն
ձեր ջանքերը խախտելու համար։ Միջոց
մը կայ Իւմպիւրները ձեռնարկելու համար։
Պ. Պ. Պիւրնի, Լէրնի ու Լէմբուրի ձեռն
եակը հրաւիրելով ըսէ՛ք անոնք.—«Ձեզ
չեմ ամրաստաներ, բայց այն տեսակ թու-
անքներուն ունեցած օրոք իրաւունք կու-
տան ինծի ամրաստանի ձեռք թէ Պետու-
նիկը համար գէշ ծառայողներ եղած էք։
Եթէ միջեւ տարբերութիւններ կան
լեզուակալութեան, պաշտօնակցութեան պիտի ըլլաք։
Այդ լեզուի պիտի հասկնալ եւ իրեն
տարբերութիւն նուէր փոխանականքներ
պիտի յանձնեն ձեզի։ (Անգիմանաւ ծիծա-
կեց)»։

Պ. Կորիւի ըսաւ նաեւ թէ վարու-
թիւնը անկերպարան վիճակի մէջ է։ Առն-
աւարտը ի կարգ հրաւիրեց, Հարցաքննիչը
լեզուակալութեան, պաշտօնակցութեան պիտի ըլլաք։
Այդ լեզուի պիտի հասկնալ եւ իրեն
տարբերութիւն նուէր փոխանականքներ
պիտի յանձնեն ձեզի։ (Անգիմանաւ ծիծա-
կեց)»։

Պ. Կորիւի ըսաւ նաեւ թէ վարու-
թիւնը անկերպարան վիճակի մէջ է։ Առն-
աւարտը ի կարգ հրաւիրեց, Հարցաքննիչը
լեզուակալութեան, պաշտօնակցութեան պիտի ըլլաք։
Այդ լեզուի պիտի հասկնալ եւ իրեն
տարբերութիւն նուէր փոխանականքներ
պիտի յանձնեն ձեզի։ (Անգիմանաւ ծիծա-
կեց)»։

րու լուսանկարները կեղծ լուսանկարներ
զրկուած են օտար երկրներու ոտնակա-
նութեան Լուսանկարները յարա-
ման իրեր մը ալ արդ լուսանկարները հա-
տարակա ըլլալով քննութիւն կատարել
տուած եւ հաստատուած է թէ ատոնք Դա-
րիւրի ոտնակարներուն կողմէ զրկուած էին
Պիւրնի ոտնակարներէն։ Պ. Սորիս
Պիւրնի, ըսելէ յետոյ թէ ոտնակարներէն
վերահսկող Պ. Լէրնի պարկեշտութեամբ
վրայ կատարուեցաւ վստահ է, յարեք թէ
դատաւան նախարարը անոր պաշտօնա-
կութիւնը լինողն էր։ Հանրապետութեան
նախագահին, Նախարարապետ Պ. Բոքի
յայտարարեց թէ այդ ըստով բոլորովին
սխալ է։ Պ. Պիւրնի պատասխանեց թէ
այդ հրաւիրը աւելի կը հաստատէ իր ը-
տարը։ Այդ յայտարարութիւնը բուն բո-
ղոքներու պատճառ տուաւ։ Առնաւարտը
ի կարգ հրաւիրեց եւ Պ. Պիւրնի եւ Կորիւ
ըսած, յարելով սակայն թէ Պ. Լէրնի
պաշտօնակցութիւնը լինողն էր։ Հան-
րապետութեան նախագահին, Դատաւան
նախարար Պ. Վալտէ ըսելու եւս եւս
տախտակեց հարցաքննող երկու երեսփո-
խաններուն։ Ըսելէ յետոյ թէ հարցաքն-
նողները նոր բան մը յայտնած չեն, յա-
րեց։

Պ. Կորիւի, բանալով քննութեան
տեղեկագիր մը, ուրիշ տեղեկութիւն
չունի, իր ուղեւորի պէս պատմեց Իւմ-
պիւրներուն գործը, վարակեան, դատա-
կան ու քաղաքական անձնադրութեանց
վրայ յարձակելու միակ դիտումով, Բուն
իսկ նախապէս յայտնէ, խորհրդաւորութեան
պարզ գործի մը քաղաքական գոյն տալ։
Փափաք մը կայ հաստատութեան տալու
այն առաջադէպ թէ Պիւրնի պարկեշտ
նեղակ զորութեան մէջ ուրիշ գործիւն
ներէ աւելի քաղաքական զայնակողու-
թիւններ կը գործուին. եթէ նոյն իսկ գո-
լութիւն ալ չունենայ, հաստ մը կը յերկ-
րեն։ Այս Իւմպիւրի գործը խորհրդա-
լորութեան մը է երեսփոխանի մը կողմէ երե-
ւակարուած ճիշդ է։ Պ. Տիւրնի եւ Իւմ-
պիւ, որ այդ խորհրդաւորութեան ամփոփելի
մէջ հեղինակն է, հինգ տարի երեսփոխան
եղած է Պուրնիի կուսակցութեան։

Ձախակողմէն կը ծախսարարին. իսկ
աջակողմէն կ'ընդմիջէին. աղմուկ յարու-
ցեալով։ Պ. Կորիւի ուղեց պատասխա-
նելու, բայց Պ. Վալտէ չընդունեց։ Ժողովը
հետզհետէ կը շարունակէ դատաւան նա-
խարարը չէր կրնար խօսիլ։ Երեսփոխան
Պ. Սիւրբիւրն ոտքի ելած կը զրոգէր Պ.
Վալտէ խօսքերուն դէմ։ Պ. Կորիւի յայ-
տարարեց.— «1889ին պուրնիական ըն-
տարիկ կրթիկ կոմեր յաղթեց Պ. Տիւրնի-
թեմ Իւմպիւրի եւ այդ միջոցին Պ. Բէլլե-
թան ձեր հիմակուած պաշտօնակցին էր,
որ եղած ընտրութիւնը բեկանել տալ ու
զեք ի նպաստ Պ. Տիւրնիի վրայ։ Իւմպիւրի
Աղմուկ ալ աւելի սաստկացաւ։ Առնա-
ւարտը չէր կրնար խօսիլ։ Երեսփոխան
Պ. Սիւրբիւրն ոտքի ելած կը զրոգէր Պ.
Վալտէ խօսքերուն դէմ։ Պ. Կորիւի յայ-
տարարեց.— «1889ին պուրնիական ըն-
տարիկ կրթիկ կոմեր յաղթեց Պ. Տիւրնի-
թեմ Իւմպիւրի եւ այդ միջոցին Պ. Բէլլե-
թան ձեր հիմակուած պաշտօնակցին էր,
որ եղած ընտրութիւնը բեկանել տալ ու
զեք ի նպաստ Պ. Տիւրնիի վրայ։ Իւմպիւրի
Աղմուկ ալ աւելի սաստկացաւ։ Առնա-
ւարտը չէր կրնար խօսիլ։ Երեսփոխան
Պ. Սիւրբիւրն ոտքի ելած կը զրոգէր Պ.
Վալտէ խօսքերուն դէմ։ Պ. Կորիւի յայ-
տարարեց.— «1889ին պուրնիական ըն-
տարիկ կրթիկ կոմեր յաղթեց Պ. Տիւրնի-
թեմ Իւմպիւրի եւ այդ միջոցին Պ. Բէլլե-
թան ձեր հիմակուած պաշտօնակցին էր,
որ եղած ընտրութիւնը բեկանել տալ ու
զեք ի նպաստ Պ. Տիւրնիի վրայ։ Իւմպիւրի
Աղմուկ ալ աւելի սաստկացաւ։ Առնա-
ւարտը չէր կրնար խօսիլ։ Երեսփոխան
Պ. Սիւրբիւրն ոտքի ելած կը զրոգէր Պ.
Վալտէ խօսքերուն դէմ։ Պ. Կորիւի յայ-
տարարեց.— «1889ին պուրնիական ըն-
տարիկ կրթիկ կոմեր յաղթեց Պ. Տիւրնի-
թեմ Իւմպիւրի եւ այդ միջոցին Պ. Բէլլե-
թան ձեր հիմակուած պաշտօնակցին էր,
որ եղած ընտրութիւնը բեկանել տալ ու
զեք ի նպաստ Պ. Տիւրնիի վրայ։ Իւմպիւրի
Աղմուկ ալ աւելի սաստկացաւ։ Առնա-
ւարտը չէր կրնար խօսիլ։ Երեսփոխան
Պ. Սիւրբիւրն ոտքի ելած կը զրոգէր Պ.
Վալտէ խօսքերուն դէմ։ Պ. Կորիւի յայ-
տարարեց.— «1889ին պուրնիական ըն-
տարիկ կրթիկ կոմեր յաղթեց Պ. Տիւրնի-
թեմ Իւմպիւրի եւ այդ միջոցին Պ. Բէլլե-
թան ձեր հիմակուած պաշտօնակցին էր,
որ եղած ընտրութիւնը բեկանել տալ ու
զեք ի նպաստ Պ. Տիւրնիի վրայ։ Իւմպիւրի
Աղմուկ ալ աւելի սաստկացաւ։ Առնա-
ւարտը չէր կրնար խօսիլ։ Երեսփոխան
Պ. Սիւրբիւրն ոտքի ելած կը զրոգէր Պ.
Վալտէ խօսքերուն դէմ։ Պ. Կորիւի յայ-
տարարեց.— «1889ին պուրնիական ըն-
տարիկ կրթիկ կոմեր յաղթեց Պ. Տիւրնի-
թեմ Իւմպիւրի եւ այդ միջոցին Պ. Բէլլե-
թան ձեր հիմակուած պաշտօնակցին էր,
որ եղած ընտրութիւնը բեկանել տալ ու
զեք ի նպաստ Պ. Տիւրնիի վրայ։ Իւմպիւրի
Աղմուկ ալ աւելի սաստկացաւ։ Առնա-
ւարտը չէր կրնար խօսիլ։ Երեսփոխան
Պ. Սիւրբիւրն ոտքի ելած կը զրոգէր Պ.
Վալտէ խօսքերուն դէմ։ Պ. Կորիւի յայ-
տարարեց.— «1889ին պուրնիական ըն-
տարիկ կրթիկ կոմեր յաղթեց Պ. Տիւրնի-
թեմ Իւմպիւրի եւ այդ միջոցին Պ. Բէլլե-
թան ձեր հիմակուած պաշտօնակցին էր,
որ եղած ընտրութիւնը բեկանել տալ ու
զեք ի նպաստ Պ. Տիւրնիի վրայ։ Իւմպիւրի
Աղմուկ ա

ԱԷԼԵՐԻ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
 ՈՒՆ ԽԱՆՆ, ՕՍԲ. ՊԱՆԶՏՅՈՒՆ ՂԻՄԱՅՐԷ
 ԻՆՈՒ ՈՒՄԱՆՈՐ ԲԱՊԱՆԱՅՐ ԴԷՐ:

